

TIEDOTE 8/2018

09.04.2018

Arvoisa asiakas,

Uusi tutkimus: Seerumin keramidit, sydänkohtaus- ja diabetesriskitesti

S -Keramidit, sydänkohtaus- ja diabetesriskitesti, S -Keram, atk NO 12482

Otamme **10.04.2018** alkaen käyttöön uuden tutkimuksen nimeltään **seerumin keramidit, sydänkohtaus- ja diabetesriskitesti (S -Keram 12482)**. Tutkimus tunnetaan myös nimellä **Hertta** ja lisätietoa tutkimuksesta linkistä: <https://hertta.fi/>. Osatutkimuksina ovat riskiluvut (S -KVRiski 12483 ja S -DMriski 12484).

S-Keram-tutkimus on tarkoitettu sepelvaltimotaudin ja diabetesriskin arvioimiseen henkilöillä, joilla ei ole diagnosoitua sepelvaltimotautia tai II-tyyppin diabetesta, mutta joilla on sukurasituksen tai muun syyn takia syytä epäillä kohonnuttua riskiä sairastua kyseisiin sairauksiin. Tutkimustulos on myös hyödyllinen ja antaa lisätietoa riskistä sepelvaltimopotilailla, joilla on syytä epäillä kohonnuttua sydäninfarktin tai sydänperäisen äkkikuoleman riskiä ja joilla harkitaan taudin lääkityksen tai seurannan tehostamista tai jatkotutkimuksina invasiivisia toimenpiteitä.

Tutkimuksessa saatu korkea sydänkohtausriskiluku (S -KVRiski) on potilaan lääkärille viite tehostaa potilaan sepelvaltimotaudin primaari- ja sekundaaripreventiota. Tämä voi tapahtua sekä motivoimalla ja sitouttamalla potilas paremmin hoitoon ja elämäntapamuutoksiin. Korkea riski voi antaa tukea lääkärin päätökselle jo aloitetun sydän- ja verisuonitautihoidon lääkityksen tehostamiseen (statiini- ja PCSK-9 -hoito) sekä se antaa motivaatiota potilaalle hoitoon sitoutumiseen.

Henkilöiden, jotka saavat korkean diabetesriskin (S -DMriski), on helpompi motivoitua ja sitoutua elämäntapamuutoksiin. Painon lasku ja liikunnan lisäys alentavat diabetesriskiä. DMriskiluvun alentumista voidaan käyttää elämäntapamuutosten hyödyllisyyden osoittajana muutosten seuranta-aikana.

Pakolliset esitiedot

Tutkimusta tilattaessa iän ja sukupuolen lisäksi (henkilötunnuksesta) pakollisia esitietoja ovat:

- Onko diagnosoitu sepelvaltimotauti, kyllä/ei
- Käyttää kolesterolilääkitystä, kyllä/ei
- Onko diagnosoitu diabetes, kyllä/ei
- Henkilön pituus, cm
- Henkilön paino, kg

Esitiedot sepelvaltimotaudista, kolesterolilääkityksestä ja diabeteksestä (kyllä/ei) (ks. edellä) voi antaa sähköisesti tutkimusta tilattaessa tai mikäli sähköinen yhteys ei ole mahdollinen, toistaiseksi myös VITA:n yleislähetteellä kohtaan **Taustatiedot, Paino** ja **Pituus**. VITAn täytetty yleislähete toimitetaan näytteen mukana.

Näyte

1 ml seerumia (minimi 0,5 ml). Seerumiputki tai seerumigeeliputki. Näyte sentrifugoidaan tunnin sisällä näytteenotosta, jonka jälkeen seerumi erotellaan ja siirretään heti jääkaappilämpötilaan. Näytettä ei saa seisottaa geeliputkessa sentrifugoinnin jälkeen vaan seerumi siirretään toiseen ei-geeliputkeen, jossa säilytys.

Säilytys ja lähetys

Näyte säilyy eroteltuna seerumina 3 vrk (72 tuntia) jääkaapissa (4-8 °C). Lähetyksen aikana näyte voi olla huoneenlämmössä, jos se toimitetaan 48 tunnin sisällä näytteenotosta perille laboratorioon. Muutoin

lähetyks toimitetaan aina pakastettuna. Yli 3 vrk:n säilytys on aina pakastettuna (-20 °C) ja lähetyks pakastettuna.

Menetelmä

Nestekromatografia-tandem massaspektrometria (LC-MS/MS).

Vastausviive

Normaalisti 14 arkipäivää. Jatkotutkimukset saattavat pidentää tästä vastausaikaa muutaman päivän.

Tulokset ja riskiluvun tulkinta

Tutkimuksista annetaan lausunto.

Henkilön sydänkohtausriskin laskeminen perustuu seeruminäytteestä mitattuihin keramidipitoisuuksiin ja niistä laskettuihin suhdelukuihin. Pisteiden yhteissumma perustella määräytyy henkilön kardiiovaskulaarinen riskiluku (S-KVriski). Alla saatuja KVriskilukuja vastaavat riskiarviot:

<u>S -KVriski</u>	<u>Riskiarvio</u>
0-2	Matala riski
3-6	Keskitason riski
7-9	Kohonnut riski
10-12	Korkea riski

Diabetesriskiluku (DMriski) kuvastaa kuvaa henkilön todennäköisyyttä sairastua Tyyppi II diabetekseen seuraavan kymmenen vuoden aikana. DMriskiluku lasketaan seeruminäytteen tietyn keramidisuhteen ja henkilön iän, painon ja sukupuolen perusteella.

<u>S -DMriski</u>	<u>Riskiarvio</u>
0-4	Matala riski
5-14	Keskitason riski
15-100	Korkea riski

Viitteet:

1. Laaksonen et al. , Keramidit ja sepelvaltimotauti, Duodecim 2018;134:456–64.
2. Summers, Could Ceramides Become the New Cholesterol ?, 2018; Cell Metabolism 27 (2), 276-280.

Lisätietoja tutkimuksesta antavat

Esa Hämäläinen
Lääket. johtaja, dos.
p. 040 922 1341
esa.hamalainen@vita.fi

Riia Plihtari
Kemisti, FT
p. 045 77349025
riia.plihtari@vita.fi

Postiosoite	Puhelin	Faksi	Y-tunnus
VITA-Terveyspalvelut Oy Laivakatu 5 F 00150 Helsinki etunimi.sukunimi@vita.fi	+358 9 228 800	+358 9 278 4045 www.vita.fi	0973282-2 Kotipaikka Helsinki

Mikäli yhteystietonne ovat muuttuneet tai haluatte lisätä tai poistaa osoitteita tiedotelistaltamme, pyydämme ystävällisesti lähettämään muuttuneet tiedot sähköpostitse osoitteeseen satu.hietanen@vita.fi.